

Delft, 1 december 2024

Betreft: Reactie op klimaatplan 2025-2035

We moeten alles op alles zetten om de ecologische en klimaatcrisis waarin we ons momenteel bevinden, te keren. Dat is een taak van overheden, burgers, ondernemers en organisaties samen.

Dat er een klimaatplan gemaakt wordt, stemt mij tegelijk verheugd en bedroefd. Bedroefd omdat het me confronteert met de realiteit: onze huidige manier van leven zorgt ervoor dat we aarde zo uitputten en beschadigen dat zij onleefbaar wordt. Verheugd omdat we dat inmiddels onder ogen zien en bereid zijn om een andere koers te gaan varen.

Goed bestuur vraagt dat de overheid haar afspraken nakomt en derhalve die maatregelen neemt, die de opwarming van de aarde stoppen om de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen zeker te stellen. Ik verwacht daarom van de overheid een moedig, ambitieus en concreet actieplan. Waarin alles wat duurzaamheid bevordert, wordt aangemoedigd en versterkt, en alles wat de opwarming van de aarde en de ecologie bedreigt, wordt uitgefaseerd. Daar voldoen de huidige voorstellen niet aan. Dat moet echt beter. Ik denk aan:

1. Kom met een concreet voorstel inclusief tijdspad voor de afbouw van financiële voordelen in energiebelasting (in de volksmond ook wel fossiele subsidies genoemd).
2. Gebruikt het geld dat daarmee vrij komt voor positieve maatregelen (en nee, het argument dat bedrijven dan naar andere landen vertrekken heeft geen houdbaarheid, want ook in andere landen moet deze transitie zich voltrekken):
 - a. Een gunstig klimaat te creëren voor ondernemers die zich voor de volle honderd procent inspannen om klimaatneutraal te zijn; en hen die de omslag willen maken goed te begeleiden
 - b. Innovatie en onderwijs op het gebied van duurzaamheid te versterken
 - c. Te investeren in duurzame energie, inclusief het stroomnet
 - d. Woningen te isoleren, van het gas af te halen en anderszins te verduurzamen
 - e. Landen die nu al leiden onder de gevolgen van klimaatverandering te steunen in de noodzakelijke maatregelen
3. Hef belasting op kerosine en gebruik die inkomsten om te investeren in uitstekend Europees treinverkeer. Hef vervolgens extra belasting op korte vluchten (onder de 3 uur), wanneer in evenveel tijd de bestemming per trein bereikt kan worden. Maak openbaar vervoer minstens even goedkoop/duur (of goedkoper) dan vliegen.
4. Kom met een concreet plan en tijdspad voor de ombouw van intensieve, niet duurzame veeteelt en tuinbouw, naar biologische en duurzame vormen, qua omvang passend wat de oppervlakte van ons land aankan. Hef meer belasting op vlees.
5. Kom met een concreet plan plus tijdspad voor schone rivieren. Klaag de Duitse staat aan voor het lozen van pfas.
6. Verbied gifstoffen die milieuschade veroorzaken en hanteer de regel: bij twijfel niet doen en omgekeerde bewijslast in (aantonen dat het niet schadelijk is).
7. Zorg in reclames, net als bij rookwaren en drank, voor een verplichte subtekst: let op, dit product veroorzaakt klimaatschade. En laat je niet afschrikken door de gedachte dat dat voor vrijwel alle producten geldt. Dat is precies wat we onder ogen moeten zien!

8. Stel in ieder besluitvormend orgaan dat Nederland kent een 'stoel voor de toekomst' in, om met alle nieuwe voorstellen die er komen te reflecteren op duurzame rechtvaardigheid.
9. Stop met luisteren naar de lobby van hen die de doelen van complete duurzaamheid binnen afzienbare tijd (2050 is veel te ver weg!) niet onderschrijven. Houd op met te polderen op de richting, en begin met te polderen op de transitie. Richt je altijd op, 'gegeven deze noodzakelijke richting, wat kan er wèl'?"
10. Laat het burgerberaad jaarlijks de voortgang toetsen en bijstellen indien de gestelde doelen onvoldoende in zicht komen. Handhaaf als overheid streng en rechtvaardig en behandel burgers en bedrijven daarin gelijk. Iedereen heeft vanuit de eigen rol en invloedssfeer een inspanning te verrichten.

Kortom: bied echt perspectief door richting te geven. Als dat helder en concreet is, kan iedereen zich daarop richten. Mensen en bedrijven zijn veerkrachtig genoeg om zich aan te passen aan nieuwe omstandigheden, dat heeft de geschiedenis keer op keer bewezen. Geef standvastig richting met hoop en vreugde. Draag de boodschap uit dat het een positieve waarde is om te zorgen voor elkaar en voor de aarde. En wees vooral voortdurend eerlijk en realistisch: nu veranderen doet veel minder pijn dan straks verbranden en verdrinken.

Sophie Hospers